

۱- سپرده‌ی دیداری چیست؟

« پاسخ »

سپرده‌هایی که موجودی آن‌ها به محض این‌که مشتری مطالبه کند، باید به او یا هرکس دیگری که او بخواهد، پرداخت شود.

۲- سپرده چیست؟ انواع آن را نام ببرید.

« پاسخ »

به وجوهی که مردم به دلایل مختلف به بانک می‌سپارند، «سپرده» گفته می‌شود. سپرده در واقع اعتبار و دارایی صاحبش و بدهی بانک به مشتریانش است. سپرده به دو نوع است: ۱- سپرده‌ی دیداری و ۲- سپرده‌ی غیردیداری

۳- انواع عقود یا قراردادهای اسلامی که بانک‌ها مجاز به استفاده از آن‌ها در اعطای تسهیلات مالی به مشتریان می‌باشند را نام ببرید.

« پاسخ »

۱- قرض الحسنه ۲- مضاربه ۳- مشارکت مدنی ۴- مشارکت حقوقی ۵- فروش اقساطی ۶- معاملات سلف ۷- اجاره به شرط تملیک ۸- جعاله ۹- مزارعه ۱۰- مساقات ۱۱- خرید دین

۴- چرا به اوراق مشارکت، اسناد اعتباری بلندمدت می‌گویند؟

« پاسخ »

چون بازپرداخت این گونه اسناد، اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد.

۵- انتشار اوراق مشارکت برای چیست؟

« پاسخ »

وقتی دولت یا مؤسسات خصوصی برای رفع مشکلات یا گسترش فعالیت‌های اقتصادی خود به امکانات مالی نیاز پیدا می‌کنند، ممکن است به انتشار اوراق مشارکت اقدام نمایند. افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید این اوراق، ضمن دریافت بهره در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند.

۶- هرگاه طلبکار قبل از سررسید سفته، به پول آن نیاز پیدا کرد، چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟

« پاسخ »

می‌تواند سفته را ظهرنویسی و با دریافت مبلغ کم‌تری، طلب خود را به دیگری انتقال دهد.

۷- سفته چیست؟ تعریف کنید.

« پاسخ »

سفته، یکی از اسناد اعتباری کوتاه‌مدت است که معمولاً بانک‌ها در مقابل اعطای وام، از وام‌گیرنده درخواست می‌کند. در واقع سفته، سندی است که به موجب آن، بدهکار متعهد می‌شود مبلغ معینی را در زمان مشخص به طلبکار، پرداخت کند.

۸- منظور از اسناد اعتباری دیداری (چک) چیست؟ تعریف کنید.

« پاسخ »

سندی است که به محض رؤیت بانک و بدون اطلاع قبلی، قابل پرداخت می‌باشد. این سند همانند پول نقد در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۹- انواع اسناد اعتباری را با توجه به زمان پرداخت آن نام برده و برای هر کدام مثال بزنید.

« پاسخ »

۱- اسناد اعتباری دیداری، مثل چک ۲- اسناد اعتباری کوتاه‌مدت، مثل سفته ۳- اسناد اعتباری بلندمدت، مثل اوراق مشارکت

۱۰- تاریخچه‌ی مختصری راجع به پیدایش بانک بنویسید.

« پاسخ »

با رونق گرفتن تجارت در جوامع بشری، مؤسساتی روی کار آمدند که کار آن‌ها حفظ پول تجار بود و در مقابل این کار، حق‌الزحمه‌ای نیز دریافت می‌کردند. این مؤسسات به تدریج با عملکرد خوب خود، توانستند اعتماد مردم و تجار را جلب کنند. با گسترش تجارت و افزایش تعداد مراجعان، مقدا پول موجود در صندوق این‌گونه مؤسسات زیاد شده و مدیران این مؤسسات با گذشت زمان متوجه شدند که سپرده‌گذاران، تمام موجودی خود را از صندوق نمی‌گیرند و بنابراین، هیچ‌گاه موجودی صندوق به صفر نمی‌رسد و همیشه مقداری پول در صندوق مؤسسه باقی می‌ماند. مدیران این مؤسسات، پول‌های را که به تجار متقاضی وام می‌دادند و در مقابل، مبالغی اضافه بر وام (بهره) دریافت می‌کردند. بعداً، با تشویق سپرده‌گذاران به سپرده‌گذاری هر چه بیشتر، نه تنها بابت نگهداری پول‌های آن‌ها وجهی گرفته می‌شد، بلکه مقداری از بهره‌های دریافتی نیز به صاحبان سپرده پرداخت شد و به این ترتیب، مؤسسات فوق به تدریج ابتدا «صرافی» و سپس «بانک» نامیده شدند و در صحفه‌ی اقتصاد کشورها ظاهر شدند.

۱۱- در نظام بانکی بدون ربا، بانک‌ها چگونه درآمد کسب می‌کنند؟

« پاسخ »

۱) بانک‌های بدون ربا، درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولید و عمرانی کسب می‌کنند.
۲) هم‌چنین از طریق عقود مجاز می‌توانند به اشخاص تسهیلات مالی اعطا کنند و از این طریق به طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت جویند.

۱۲- فرایند خلق شبه پول را توضیح دهید.

« پاسخ »

اگر بانک‌ها شرط کنند که وام افراد را به جای پول نقد به صورت چک یا کارت اعتباری بپردازند و تمام کسانی را که این چک‌ها را برای وصول به بانک برمی‌گردانند، مجاب کنند که پول نقد درخواست نکنند و در همان بانک حساب باز کنند و از خدمات چک یا کارت اعتباری استفاده کنند، در این صورت با پدیده‌ی منحصر به فردی روبه‌رو خواهیم بود. بانک می‌تواند به هر تعداد و به هر میزان که بخواهد وام دهد؛ زیرا پول از گردش درون بانک خارج نمی‌شود. به این فرآیند، «خلق شبه پول» یا «خلق اعتبار» می‌گویند که از چاپ پول متفاوت است.

۱۳- انواع اسناد اعتباری را نام برده و کاربرد آن‌ها را توضیح دهید.

« پاسخ »

۱) اسناد اعتباری دیداری (چک): همانند پول نقد در معاملات عمل می‌کند. صاحبان این نوع اسناد، مبلغ موردنظر را در وجه خود یا هر کسی که مایل باشند، روی سند یادداشت کرده، بانک نیز مبلغ تأیید شده را در وجه او صادر می‌کند.
۲) اسناد اعتباری کوتاه‌مدت: زمان بازپرداخت این دسته از اسناد، یک سال یا کمتر است. بانک‌ها در مقابل اعطای وام، اسنادی را از وام‌گیرنده تقاضا می‌کنند که به آن سفته می‌گویند. سفته سندی است که به موجب آن، بدهکار متعهد می‌شود مبلغ معینی را در زمان مشخص شده به طلبکار (بانک) پرداخت کند.
۳) اسناد اعتباری بلندمدت: در مواقعی که دولت با مؤسسات خصوصی برای رفع مشکلات یا گسترش فعالیت‌های اقتصادی خود به امکانات مالی نیاز پیدا می‌کنند، ممکن است به انتشار اوراق مشارکت اقدام کنند که افراد ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند که چون زمان بازپرداخت بیش از یک سال طول می‌کشد، به آن اسناد اعتباری بلندمدت می‌گویند.

۱۴- بانک‌ها چه خدماتی را به مشتریان خود ارائه می‌کنند؟

« پاسخ »

۱- خرید و فروش ارز ۲- نقل و انتقال وجود در داخل کشور ۳- دریافت مطالبات، اسناد و سود سهام مشتریان و واریز به حساب آن‌ها ۴- پرداخت بدهی مشتریان در صورت درخواست آن‌ها ۵- قبول امانات و نگهداری سهام و اوراق بهادار و اشیای قیمتی مشتریان ۶- انجام دادن وظیفه‌ی قیومیت، وصابت و وکالت برای مشتریان طبق مقررات مربوط

۱۵- انواع بانک‌ها را نام ببرید.

« پاسخ »

۱) بانک تجاری ۲) بانک تخصصی ۳) بانک سرمایه‌گذاری ۴) بانک توسعه‌ای ۵) بانک مرکزی

۱۶- مفهوم اعتبار در عملیات بانکی چیست؟

« پاسخ »

اعتبار بانکی به معنی ایجاد تسهیلات مالی برای مشتریان است؛ به عبارت دیگر، مبلغ وامی است که برای انجام فعالیت‌ها یا تکمیل پروژه‌های اقتصادی به افراد یا مؤسسات می‌پردازد و در قبال آن، افراد یا مؤسسات نیز طی اسنادی متعهد می‌شوند که بدهی خود را در سررسید قید شده در اسناد به بانک بازپرداخت کنند.

۱۷- تفاوت مؤسسات و بانک‌های ربوی و غیرربوی را توضیح دهید.

« پاسخ »

بانک‌های ربوی، حالت واسطه‌گری دارند و از وام‌گیرنده، پول اضافی یا ربا دریافت می‌کنند که حرام می‌باشد ولی بانک‌های غیرربوی، درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب می‌کنند. این بانک‌ها تحت عقود مجاز در فعالیت‌های بانکی با پرداخت سود بانکی (علی‌الحساب یا قطعی) اعطایی به سپرده‌گذاران در قانون، فعالیت می‌کنند که ربا تلقی نمی‌شود.

۱۸- برخی بانک‌ها به فروش اوراق مشارکت اقدام می‌کنند. شما می‌توانید داوطلبانه در این زمینه گزارشی تهیه، و به کلاس ارائه کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۱۹- از یک برگ سفته و چک رونوشت تهیه، و چگونگی پر کردن صحیح آن‌را تمرین کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۲۰- مراحل دریافت وام را از کسی که از بانک وام دریافت کرده است، بپرسید و به کلاس گزارش کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۲۱- چگونگی افتتاح حساب پس‌انداز را به کلاس گزارش دهید.

« پاسخ »

۲۲- تفاوت تعالیم اقتصادی اسلام را با اقتصاد مصرف‌گرا و مصرف‌زده غرب شرح دهید.

« پاسخ »

در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین‌جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود، ولی در اسلام، اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارآیی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت. رفاه و برخورداری مادی (مانند اقتصاد مصرف‌گرا) هدف نیست بلکه باید وسیله‌ای برای رشد خلاقیت انسان باشد.

۲۳- کدام گزینه پاسخ درست سوالات زیر می‌باشد؟

- الف) قراردادی که طبق آن بانک سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد و در نهایت، سود سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود، چه نام دارد؟
ب) در کدام گزینه، فرآیند بیان‌شده به تولید کالایی واسطه‌ای ختم می‌شود؟
۱) الف: جعاله ب: فعالیت شخصی که با استفاده از میوه‌های طبیعی رشد کرده‌ی کنار رودخانه و پختن و ترکیب آن‌ها با یک‌دیگر نوعی دمنوش گیاهی تولید می‌کند.
۲) الف: مضاربه ب: فعالیت شخصی که با استفاده از میوه‌های طبیعی رشد کرده‌ی کنار رودخانه و پختن و ترکیب آن‌ها با یک‌دیگر نوعی دمنوش گیاهی تولید می‌کند.
۳) الف: جعاله ب: فعالیت فردی که با استفاده از پنبه‌های رشد کرده در زمین‌های کنار رودخانه و ریسندگی آن‌ها، پارچه از نخ‌های به دست آمده تولید می‌کند.
۴) الف: مضاربه ب: فعالیت فردی که با استفاده از پنبه‌های رشد کرده در زمین‌های کنار رودخانه و ریسندگی آن‌ها، پارچه از نخ‌های به دست آمده تولید می‌کند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- الف) قراردادی که به موجب آن، بانک سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد و در نهایت سود سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود، مضاربه نام دارد.
ب) کالایی که در نهایت این فرآیند به دست می‌آید، پارچه و یک کالای واسطه‌ای می‌باشد.

۲۴- کدام گزینه پاسخ درست سوالات زیر است؟

(الف) کدام عبارت در رابطه با اوراق مشارکت درست نیست؟

(ب) کدام عبارت در رابطه با نحوه‌ی کسب درآمد بانک‌ها در نظام بانکی بدون ربا درست است؟
(۱) الف: مانند اوراق سهام در بازار سرمایه نمی‌توان آن‌ها را خرید و فروش کرد. ب: بانک‌ها با اعطای تسهیلات مالی به اشخاص به‌طور مستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت می‌کنند.

(۲) الف: دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های تجاری خود، این اوراق را منتشر می‌کنند. ب: بانک‌ها از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب درآمد می‌کنند.

(۳) الف: تهیه‌ی دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران برعهده‌ی بانک مرکزی است. ب: بانک‌ها از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب درآمد می‌کنند.

(۴) الف: جزء اسناد اعتباری بلندمدت است که افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید آن، سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده را دریافت می‌کنند. ب: بانک‌ها با اعطای تسهیلات مالی به اشخاص به‌طور مستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت می‌کنند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(الف) دولت، شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی در کشور اوراق مشارکت منتشر می‌کنند.

(ب) براساس فقه اسلامی، هر نوع دریافت پول اضافی از وام‌گیرنده، ربا تلقی می‌شود و حرام است.

۱- سرمایه‌گذاری مستقیم در

طرح‌های تولید و عمرانی

۲- سرمایه‌گذاری غیرمستقیم از طریق

اعطای تسهیلات مالی به اشخاص

راه‌های کسب درآمد برای بانک‌ها

۲۵- پس از زلزله‌ی بم، یکی از بانک‌های کشور اقدام به توزیع بسته‌های حمایتی برای تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان این مناطق کرده است. کدام گزینه مبین سیاست‌های دولت راجع به این اقدام می‌باشد؟

(۱) سیاست‌های تجاری و ارزی توسط بانک‌های تجاری

(۲) سیاست‌های توسعه‌ای توسط بانک‌های توسعه‌ای

(۳) سیاست‌های تثبیت اقتصادی توسط بانک سرمایه‌گذاری

(۴) سیاست‌های بهره‌وری و امنیت اقتصادی توسط بانک‌های تخصصی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. توجه به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری در مناطق محروم کشور از جمله سیاست‌های توسعه‌ای به‌شمار می‌رود.

۲۶- به ترتیب عبارات کدام گزینه بیانگر پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است و جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
الف) در اصل ..... قانون اساسی به تأمین شرایط و امکانات کار برای همه، به منظور رسیدن به اشتغال کامل، از طریق اعطای وام بدون بهره به شرطی که ..... تأکید شده است.

ب) بنیان‌های حقوق اقتصادی شهروندان و فعالان اقتصادی در اصول ..... تعیین شده است.

پ) دولتی شدن بیش از حد اقتصاد ایران در پایان حکومت پهلوی ..... و در سال‌های اول بعد از پیروزی انقلاب ..... صورت گرفت.

ت) کدام گزینه از آثار بورس بر اقتصاد جامعه نمی‌باشد؟

ث) خریدار کدام یک از اوراق بهادار در مالکیت شرکت، سهم می‌شود و اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، چیست؟

ج) کارگزاری‌های بورس، کدام کار را برای خریدار سهام، که به آنان مراجعه کرده است، انجام نمی‌دهند؟

۱) الف) ۴۳ - نه به تمرکز ثروت در دست افراد خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد، ب) ۴۵، ۴۷ و ۴۹، پ) افزایش درآمدهای نفتی - با اعلام ملی شدن بعضی فعالیت‌های اقتصادی و آغاز جنگ، ت) جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، ث) اوراق مشارکت - تقاضای برگه درخواست خرید، ج) تعیین قیمت سهام

۲) الف) ۴۳ - نه به تمرکز ثروت در دست افراد خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد، ب) ۴۶، ۴۷، پ) افزایش درآمدهای نفتی - با اعلام ملی شدن بعضی فعالیت‌های اقتصادی و آغاز جنگ، ت) برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه، ث) اوراق سهام - گرفتن شناسه معاملاتی، ج) تعیین مبلغ سرمایه‌گذاری

۳) الف) ۴۳ - فعالیت آنان مشروع باشد و موجب اضرار به غیر نباشد ب) ۴۵، ۴۷ و ۴۹، پ) با اعلام ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی - با افزایش درآمدهای نفتی، ت) افزایش حجم سرمایه‌گذاری‌های جامعه، ث) اوراق مشارکت - تقاضای برگه درخواست خرید، ج) تحویل رسید در برابر واریز مبلغ سهام

۴) الف) ۴۳ - فعالیت آنان مشروع باشد و موجب اضرار به غیر نباشد ب) ۴۶، ۴۷، پ) با اعلام ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی - با افزایش درآمدهای نفتی، ت) تنظیم معاملات بازر سرمایه، ث) اوراق سهام - گرفتن شناسه معاملاتی، ج) تحویل رسید در برابر واریز مبلغ سهام

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) طبق اصل ۴۳ قانون اساسی، تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند، ولی وسایل کار ندارند در شکل تعاونی از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد.

ب) مطابق اصل چهل و ششم: «هرکس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچ‌کس نمی‌تواند به عنوان مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.»

همچنین اصل چهل و هفتم تأکید می‌کند: «مالیکت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.» بدین ترتیب بنیان‌های حقوق اقتصادی شهروندان و فعالان اقتصادی در این دو اصل تعیین شده است.

پ) دولتی شدن بیش از حد اقتصاد ایران در پایان حکوم پهلوی و با افزایش درآمدهای نفتی شکل گرفت. در سال‌های اول بعد از پیروزی انقلاب نیز به دو دلیل نقش دولت و حضور آن در اقتصاد افزایش یافت:

۱- به دنبال اعلام قانون ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی، اداره تعداد قابل توجهی از کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری به دولت سپرده شد.

۲- سهم دولت در اقتصاد در وضعیت جنگی در همه کشورها افزایش می‌یابد.

ت) تأثیرات بورس بر اقتصاد جامعه:

۱) افزایش حجم سرمایه‌گذاری در جامعه

۲۷- موارد کدام گزینه جاهای خالی عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

الف) اگر میانگین قیمت سبد کالا و خدمات خانوار در آغاز سال ۹۲، ۱۵۰۰ تومان باشد و میزان نرخ تورم در سال ۹۲ و ۹۳ به ترتیب ۲۵٪ و ۳۰٪ باشد، آنگاه میانگین قیمت سبد خانوار در انتهای سال ۹۳، ..... تومان است.

ب) هنگامی که نرخ تورم در سال ۹۲ توسط بانک مرکزی ۳۴/۷٪ اعلام می‌شود و در سال ۹۵ به عدد تک‌رقمی ۹٪ می‌رسد بدین معناست که ..... که علت آن می‌تواند ..... یا ..... باشد.

پ) سفته سند اعتباری کوتاه‌مدت است که از طرف ..... به ..... داده می‌شود.

ت) ..... از انواع سرمایه‌گذاری‌های ..... بانک است که به موجب آن بانک بخشی از سهام یک شرکت سهامی را خریداری کرده و در سود آنان شریک می‌شود.

۱) الف) ۱۳۱۲/۵ ب) سطح عمومی قیمت‌ها کاهش یافته است - افزایش عرضه کل - کاهش حجم پول، پ) بدهکار - طلبکار، ت) مشارکت مدنی - غیرمستقیم

۲) الف) ۲۴۳۷/۵ ب) شتاب افزایش قیمت‌ها کم شده است - افزایش ارزش پول - افزایش عرضه کل کالا و خدمات، پ) طلبکار - بدهکار، ت) مشارکت حقوقی - مستقیم

۳) الف) ۱۳۱۲/۵ ب) سطح عمومی قیمت‌ها کاهش یافته است - افزایش ارزش پول - افزایش عرضه کل کالا و خدمات، پ) طلبکار - بدهکار، ت) مشارکت مدنی - مستقیم

۴) الف) ۲۴۳۷/۵ ب) شتاب افزایش قیمت‌ها کم شده است - افزایش عرضه کل - کاهش حجم پول، پ) بدهکار - طلبکار، ت) مشارکت حقوقی - غیرمستقیم

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف)
$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت های قدیم} - \text{سطح قیمت های جدید}}{\text{سطح قیمت های قدیم}} = \text{تورم}$$

$$92 \text{ تورم در سال} = \frac{25}{100} = \frac{x - 1500}{1500} \Rightarrow \frac{25}{100} \times 1500 = x - 1500$$

$$\Rightarrow 375 = x - 1500 \Rightarrow x = 1875 \text{ تومان}$$

$$93 \text{ تورم در سال} = \frac{30}{100} = \frac{y - 1875}{1875} \Rightarrow \frac{30}{100} \times 1875 = y - 1875$$

$$\Rightarrow 562.5 = y - 1875 \Rightarrow y = 2437.5 \text{ تومان}$$

ب کاهش تورم به معنای کاهش شتاب افزایش قیمت‌ها است و قیمت‌ها همچنان با شتابی کمتر از قبل، افزایش خواهد داشت. فزونی تقاضا بر عرضه و هم‌چنین افزایش پول در جامعه از دلایل بروز تورم در جامعه است. بدیهی است کاهش تقاضا یا فزونی عرضه و هم‌چنین کاهش حجم پول در گردش منجر به کاهش تورم خواهد شد.

پ) سفته، سندی است که به موجب آن، بدهکار متعهد می‌شود مبلغ معینی را در زمان مشخص به طلبکار پرداخت کند. طلبکار پس از دریافت سفته باید آن را تا زمان سررسید نزد خود نگه دارد.

ت) بانک‌ها می‌توانند تحت یازده عقد اسلامی مجاز به اشخاص تسهیلات مالی اعطا کنند و از این طریق به‌طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت جویند.

مشارکت حقوقی: قراردادی است که طی آن بانک قسمتی از سرمایه شرکت‌های سهامی جدید را تأمین و یا قسمتی از سهام شرکت‌های سهامی موجود را خریداری می‌کند و از این طریق در سود آن‌ها شریک می‌شود.

۲۸- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول روبه‌رو، به ترتیب:

ارزش پولی مسکوکات در دست مردم	۱۸۰۰ واحد پولی
موجودی سپرده‌های جاری	$\frac{2}{3}$ ارزش مسکوکات مردم
ارزش اسکناس‌های نزد مردم	۷۰ درصد سپرده‌های جاری
مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری مردم	$\frac{5}{3}$ ارزش مسکوکات مردم
میزان سپرده‌های مدت‌دار اشخاص	$\frac{1}{3}$ میزان سپرده‌های پس‌انداز

الف) میزان سپرده غیردیداری، ب) سپرده مدت‌دار، ج) نقدینگی و د) میزان بدهی بانک به مشتریان چند واحد پولی است؟

- ۱) الف) ۳۳۰۰، ب) ۱۱۰۰، ج) ۲۶۴۰، د) ۳۳۰۰
 ۲) الف) ۳۳۰۰، ب) ۱۱۰۰، ج) ۷۱۴۰، د) ۴۵۰۰
 ۳) الف) ۲۵۰۰، ب) ۲۱۰۰، ج) ۷۱۴۰، د) ۳۳۰۰
 ۴) الف) ۲۵۰۰، ب) ۲۱۰۰، ج) ۲۶۴۰، د) ۴۵۰۰

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 الف)

$$\text{واحد پولی } ۱۲۰۰ = ۱۸۰۰ \times \frac{2}{3} = \text{ارزش مسکوکات} \times \frac{2}{3} = \text{موجودی سپرده‌های جاری (دیداری)}$$

$$\text{واحد پولی } ۴۵۰۰ = ۱۸۰۰ \times \frac{5}{3} = \text{ارزش مسکوکات} \times \frac{5}{3} = \text{مجموع سپرده‌های دیداری و غیر دیداری مردم}$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } ۴۵۰۰ = \text{سپرده‌های غیردیداری} + \text{سپرده‌های دیداری}$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } ۴۵۰۰ = \text{سپرده‌های غیردیداری} + ۱۲۰۰$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } ۳۳۰۰ = \text{سپرده‌های غیردیداری}$$

$$\text{ب) سپرده پس‌انداز} + \text{سپرده مدت‌دار} = \text{سپرده‌های غیردیداری}$$

$$\text{سپرده‌های پس‌انداز} \times \frac{1}{3} = \text{سپرده‌های مدت‌دار}$$

$$\Rightarrow \text{سپرده‌های مدت‌دار} \times ۲ = \text{سپرده‌های پس‌انداز}$$

$$\Rightarrow \text{سپرده‌های مدت‌دار} \times ۲ + \text{سپرده‌های غیردیداری} = \text{سپرده‌های مدت‌دار}$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } ۱۱۰۰ = \text{سپرده‌های مدت‌دار} \Rightarrow \text{سپرده‌های مدت‌دار} \times ۳ = ۳۳۰۰$$

$$\text{شبه پول} + \text{پول} = \text{نقدینگی}$$

$$\text{میزان سپرده‌های غیردیداری} + \text{میزان سپرده‌های دیداری} + \text{ارزش مسکوکات مردم} + \text{ارزش اسکناس‌های نزد مردم} = \text{نقدینگی}$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } ۷۱۴۰ = ۴۵۰۰ + ۱۸۰۰ + ۴۸۰ = \left(\frac{70}{100} \times ۱۲۰۰ \right) + ۱۸۰۰ + ۴۵۰۰ = \text{نقدینگی}$$

$$\text{د) میزان سپرده غیردیداری} + \text{میزان سپرده دیداری} = \text{میزان بدهی بانک به مشتریان}$$

$$\text{واحد پولی } ۴۵۰۰ = \text{میزان بدهی بانک به مشتریان}$$

۲۹- پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر در کدام «گزینه» مطرح شده است؟

- (الف) در رابطه با ویژگی‌های یکی از عقود اسلامی با عنوان «فروش اقساطی» کدام مورد نادرست است؟
(ب) در رابطه با ویژگی‌های «اوراق مشارکت»، همه موارد به استثنای مورد «.....» درست است.
(۱) تقاضای کتبی مشتریان بانک (ب) این اوراق در چارچوب «عقد مشارکت مدنی» توسط سازمان مجری منتشر می‌شود.
(۲) الف) خرید ماشین‌آلات و تأسیسات توسط بانک (ب) در هر ورقه مشارکت، میزان مشارکت دارنده آن مشخص شده است.
(۳) الف) فروش آنها به مشتریان بانک به‌طور اقساطی (ب) دولت و شهرداری‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی به منظور تأمین اعتبار طرح‌های عمرانی در کشور آنها را منتشر می‌کنند.
(۴) الف) ماشین‌آلات و تأسیساتی که عمر مفید آنها: کمتر از یکسال است. (ب) اوراق بهادار «کوتاه مدتی» هستند که توسط دولت، صادر می‌شوند و سر رسید آنها: سه ماهه، شش ماهه، یک ساله است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- (الف) یکی از عقود اسلامی مجاز، «فروش اقساطی» است که بموجب آن بانک بنا به تقاضای کتبی مشتریان خود، ماشین‌آلات، و تأسیساتی را که عمر مفید آنها بیش از یکسال است خریداری می‌کند و به‌صورت قسطی به مشتریان خود می‌فروشد.
(ب) یکی از اوراق بهاداری که برای «تأمین منابع مالی» صادر می‌شود «اسناد خزانه» است. آنها اوراقی هستند که توسط «دولت» صادر می‌شوند و سر رسید آنها «سه ماهه، شش ماهه، و یکساله» است. مندرجات سه گزینه دیگر همگی ویژگی‌های «اوراق مشارکت» تلقی می‌شود.

۳۰- در رابطه با نوع فعالیت‌های بانکی و نقش آنها در اقتصاد و جامعه، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بانک‌های سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه تولید و همچنین مجاز به تأسیس شرکت‌ها و واحدهای تولیدی
(۲) بانک‌های توسعه‌ای صندوق که عمدتاً دولتی‌اند و برای توسعه مناطق محروم و تأمین مالی طرح‌های عمرانی توسعه‌ای است.
(۳) بانک مرکزی این بانک مسئولیت کنترل شبکه بانکی و اداره سیاست پولی را با هدف حفظ ثبات پولی کشور برعهده دارد.
(۴) بانک‌های تخصصی صرفاً نقش آسان‌سازی مبادلات دارد مثل بانک ملی، بانک ملت

« پاسخ »

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «بانک‌های تخصصی» فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد ارائه خدمت می‌کنند، نه به همه مردم: مثل «بانک توسعه صادرات» بانک‌های: مسکن و کشاورزی هم جزء «بانک‌های تخصصی» هستند که در ایران بیشتر نقش «بانک تجاری» را ایفا می‌کنند.

۳۱- پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) همه‌ی گزینه‌ها بیانگر مفهوم کالای سرمایه‌ای است، به جز:

ب) در هیچ‌جای دنیا اجازه‌ی «.....» به بانک‌ها داده نمی‌شود. بانک‌ها فقط با مجوز «.....» تأسیس می‌شوند، و تمام «.....» آن‌ها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

۱) الف) در فرایند تولید، خدمات آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. ب) فعالیت غیرانتفاعی - بانک مرکزی - فعالیت‌های پولی و مالی

۲) الف) با تبدیل به عوامل تولید، به فرایند تولید کمک می‌کند. ب) فعالیت آزاد انتفاعی - بانک مرکزی - فعالیت‌های پولی و بانکی

۳) الف) در طول زمان بادوام هستند و تولیدکننده به وسیله‌ی آن‌ها ارزش افزوده ایجاد می‌کند ب) فعالیت انتفاعی - دولت - فعالیت‌های پولی و مالی

۴) الف) شامل ابزار تولید و تجهیزاتی است که به وسیله‌ی بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته می‌شود. ب) فعالیت آزاد انتفاعی - دولت - فعالیت‌های پولی و بانکی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) کالای سرمایه ← به کالاهای بادوامی که در فرایند تولید از سوی نیروی انسانی به کار گرفته می‌شود، کالای سرمایه‌ای می‌گویند. مانند: یخچال در منزل، کالای بادوام مصرفی و یخچال در مغازه بستنی‌فروشی، تراکتور، ماشین‌آلات کارخانه‌ها و ابزار تولیدی و ...

ب) در هیچ‌جای دنیا اجازه‌ی فعالیت آزاد انتفاعی به بانک‌ها داده نمی‌شود. بانک‌ها فقط با مجوز بانک مرکزی تأسیس می‌شوند و تمام فعالیت پولی و بانکی آن‌ها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

۳۲- ..... جزء اسناد اعتباری بلندمدت است و افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید آن، ضمن دریافت سود علی‌الحساب

در فواصل زمانی مشخص شده ..... خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند.

۱) اوراق مشارکت - سود سالیانه

۲) سفته - اصل طلب

۳) سفته - سود سالیانه‌ی

۴) اوراق مشارکت - اصل طلب

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اوراق مشارکت جزء اسناد اعتباری بلندمدت است و افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید آن، ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند.

۳۳- به سوالات زیر پاسخ دهید.

- الف) کدام یک از بانک‌ها در ایران جزء بانک‌های تخصصی است، ولی بیش‌تر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کند؟
ب) بانک توسعه‌ی اسلامی مستقر در جده وابسته به کجاست و چه بانکی محسوب می‌شود؟
۱) الف: بانک توسعه‌ی صادرات ب: ایران - بانک تجاری
۲) الف: بانک مسکن ب: سازمان کنفرانس اسلامی - بانک توسعه‌ای
۳) الف: بانک مسکن ب: ایران - بانک تجاری
۴) الف: بانک توسعه‌ی صادرات ب: سازمان کنفرانس اسلامی - بانک توسعه‌ای

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- الف - بانک مسکن و بانک کشاورزی بانک‌های تخصصی هستند که در ایران نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند.
ب - بانک توسعه‌ی اسلامی مستقر در جده (وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی) نیز بانک توسعه‌ای است.

۳۴- کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر است؟

- الف) امروزه در کشورهای پیشرفته، مردم در معاملات خود برای پرداخت از چه شیوه‌هایی استفاده می‌کنند؟
ب) «پول ثبتي يا تحريري» نتیجه‌ی پیدایش و گسترش خدمات و فعالیت‌های کدام نهاد اقتصادی بود؟
ج) کدام یک در زمره‌ی شروطی که بانک برای تنزیل اوراق اعتباری مدت‌دار مشتریان اعمال می‌کند، نیست؟
۱) الف) روش‌های مبتنی بر نقل و انتقال پول نقد
ب) بورس اوراق بهادار
ج) به زمان سررسید بیش از ۹۰ روز نمانده باشد.
۲) الف) شیوه‌هایی که از میزان پول نقد در گردش می‌کاهند.
ب) بانک
ج) بدهی به دلیل امور بازرگانی ایجاد شده باشد.
۳) الف) شیوه‌هایی که از میزان پول نقد در گردش می‌کاهند.
ب) بانک
ج) به زمان سررسید بیش از ۹۰ روز نمانده باشد.
۴) الف) روش‌های مبتنی بر نقل و انتقال پول نقد
ب) بورس اوراق بهادار
ج) بدهی به دلیل امور خدماتی و عمرانی ایجاد شده باشد.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- الف) امروزه در کشورهای پیشرفته، مردم در معاملات خود برای پرداخت از شیوه‌هایی استفاده می‌کنند که اغلب آن‌ها از مقدار پول نقد در گردش می‌کاهند.
ب) گسترش خدمات و فعالیت‌های بانک‌ها موجب پیدایش چک (پول ثبتي يا تحريري) گردیده است.
ج) شروط بانک‌ها برای تنزیل اوراق بهادار قبل از سررسید:
۱- به زمان سررسید بیش از ۹۰ روز نمانده باشد.
۲- بدهی به دلیل امور بازرگانی ایجاد شده باشد.

۳۵- قرارداد مربوط به هر یک از تعاریف زیر، کدام است؟

- (الف) بانک مال خود را برای مدت معین در اختیار طرف دیگر قرار می دهد.
(ب) طرف دیگر قرارداد باید مالی را که در اختیار دارد، در زمان معین بازپس دهد.
(ج) مقدار معینی اجرت به کارگزار یا عامل پرداخت می شود.
(د) بانک با خرید قسمتی از سهام شرکت با آن شریک می شود.

(الف) قرض الحسنه	(ب) مضاربه	(ج) مساقات	(د) مشارکت مدنی
(الف) قرض الحسنه	(ب) قرض الحسنه	(ج) جعاله	(د) مشارکت حقوقی
(الف) مزارعه	(ب) مضاربه	(ج) مساقات	(د) مشارکت حقوقی
(الف) مزارعه	(ب) قرض الحسنه	(ج) جعاله	(د) مشارکت مدنی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- (الف) در قرارداد قرضه الحسنه، قرض گیرنده متعهد می شود عین مال یا قیمت آن را در زمان معین پس دهد.
(ج) طبق قرارداد جعاله، کارفرما متعهد می شود در مقابل عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.
(د) قراردادی که بانک به تأمین قسمتی از سرمایه‌ی شرکت‌های سهامی جدید یا خرید قسمتی از سهام شرکت‌های سهامی موجود در سود آن‌ها شریک می شود، قرارداد مشارکت حقوقی نام دارد.

۳۶- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) شخص «الف» مبلغ ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال به شخص «ب» قرض می‌دهد، در این صورت، شخص «الف» باید چند سند سفته حداکثر با سقف یک میلیون ریال را نزد خود نگه دارد؟

ب) شخص «الف» به طلب خود زودتر از سررسید سفته‌ها احتیاج پیدا می‌کند، پس از ظهرنویسی سفته‌ها توسط شخص «الف» و انتقال طلب به غیر، کدامیک از مبالغ زیر می‌تواند در ازای انتقال طلب به فرد «الف» پرداخت شود؟

ج) در صورتی که شخص «ب» بخواهد مبلغ ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال را به صورت چک به شخص «الف» بدهد، از نظر عرف و قانون به ترتیب باید چگونه عمل کند؟

۱) الف) دو سفته (ب) ۲,۰۰۰,۵۰۰ ریال

ج) در هر دو صورت باید چکی به همین مبلغ را برای تاریخ مورد توافق بنویسد.

۲) الف) سه سفته (ب) ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال

ج) چکی به همین مبلغ را برای تاریخ مورد توافق بنویسد - باید چکی به تاریخ همان روز صدور چک بنویسد.

۳) الف) دو سفته (ب) ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال

ج) در هر دو صورت باید چکی به همین مبلغ را برای تاریخ مورد توافق بنویسد.

۴) الف) سه سفته (ب) ۲,۰۰۰,۵۰۰ ریال

ج) چکی به همین مبلغ را برای تاریخ مورد توافق بنویسد - باید چکی به تاریخ همان روز صدور چک بنویسد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) سفته‌ها هر کدام یک میلیون ریالی هستند، پس باید ۳ سفته خریداری شود.

ب) وقتی سفته‌ای زودتر از زمان نوشته‌شده بر روی آن، انتقال پیدا کند، شخص «الف» مبلغ کمتری از خریدار خواهد گرفت، یعنی کمتر از مبلغ ۲,۰۵۰,۰۰۰ ریال که با توجه به گزینه‌ها مقدار ۲,۰۰۰,۵۰۰ ریال درست است.

ج) به لحاظ عرف، باید چکی به همین مبلغ را برای تاریخ مورد توافق بنویسد، اما قانوناً چک به تاریخ همان روز صدور چک باید نوشته شود، چرا که چک سند مدت‌دار نیست.

۳۷- کدام گزینه مبین پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام عبارت مبین واقعیت است؟

ب) «بانک ایران اروپا» چه نوع بانکی است؟

ج) کارمندی یک سوم حقوق خود را برای زمانی نسبتاً طولانی در بانک سرمایه‌گذاری می‌کند. در صورتی که بانک به وی اعلام کند تا زمان سررسید حق برداشت از آن پول را ندارد، وی چه سپرده‌ای برای خود باز کرده است؟

۱) الف) حق ضرب سکه از ابتدا در اختیار دولت‌ها بوده است. / ب) بانک سرمایه‌گذاری / ج) مدت‌دار

۲) الف) چون نقل و انتقال اسکناس دشوار بود و بشر به دنبال آسانی بیشتر مبادلات بود، دولت چاپ اسکناس را برعهده گرفت. / ب) بانک سرمایه‌گذاری / ج) پس‌انداز

۳) الف) چون نقل و انتقال اسکناس دشوار بود و بشر به دنبال آسانی بیشتر مبادلات بود، دولت چاپ اسکناس را برعهده گرفت. / ب) بانک تخصصی / ج) مدت‌دار

۴) الف) حق ضرب سکه از ابتدا در اختیار دولت‌ها بوده است. / ب) بانک تخصصی / ج) پس‌انداز

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) حق ضرب سکه همواره با دولت‌ها و حکومت‌ها بوده است، اما در مورد انتشار اسکناس وضعیت این‌گونه بود که ابتدا بانک‌ها، اسکناس (رسید کاغذی) را صادر می‌کردند، اما بعد از مدتی به دلیل بی‌مبالاتی و یا سوءاستفاده‌ی برخی از صرافان و سخت بودن شناسایی و اعتبارسنجی انواع رسیده‌ها و صرافی‌ها توسط مردم، دولت چاپ اسکناس را برعهده گرفت.

ب) بانکی‌های مشترکی که با دیگر کشورها تأسیس می‌شود مثل بانک ایران اروپا، بانک سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌روند.

ج) به دلیل آنکه شخص نمی‌تواند تا یک مدت معین از سپرده خود برداشتی انجام دهد، سپرده‌ی مدت‌دار است.

۳۸- کدام گزینه مبین پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) نقش بانک‌های تجاری چیست؟

ب) بانک سرمایه‌گذاری، واسطه و وکیل ..... برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه‌ی ..... است.

ج) بانک .....، صندوقی عمدتاً دولتی، برای توسعه‌ی مناطق محروم و تأمین طرح‌های عمرانی توسعه‌ای است.

د) کدام بانک، وظیفه‌ی حکمرانی و نظارت بر سایر بانک‌ها را برعهده دارد؟

۱) الف) صرفاً آسان‌سازی مبادلات / ب) سپرده‌گذاران - تولید / ج) تخصصی / د) بانک ملی

۲) الف) صرفاً آسان‌سازی مبادلات / ب) سپرده‌گذاران - تولید / ج) توسعه‌ای / د) بانک مرکزی

۳) الف) کمک به توسعه‌ی صنعت / ب) سرمایه‌گذاران - سرمایه‌گذاری / ج) تخصصی / د) بانک مرکزی

۴) الف) کمک به توسعه‌ی صنعت / ب) سرمایه‌گذاران - سرمایه‌گذاری / ج) توسعه‌ای / د) بانک ملی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) نقش بانک‌های تجاری، صرفاً آسان‌سازی مبادلات است.

ب) بانک سرمایه‌گذاری، واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه‌ی تولید است.

ج) بانک توسعه‌ای، صندوقی عمدتاً دولتی، برای توسعه‌ی مناطق محروم و تأمین طرح‌های عمرانی توسعه‌ای است.

د) بانک مرکزی، وظیفه‌ی حکمرانی و نظارت بر بانک‌ها را برعهده دارد.

۳۹- چه تعداد از جملات زیر نادرست است؟

(الف) بانک‌ها حتی اگر اجازه‌ی چاپ پول را هم نداشته باشند، امکان خلق نوعی دیگر از پول، مانند پول‌های تحریری را دارند.

(ب) اصل فناوری اجتماعی، همانند وام‌دهی و تأمین اعتبار، امکان خوبی برای رونق اقتصادی بشر است، اما به دلیل سوءاستفاده از آن می‌توان گفت که این فناوری باید کنار گذاشته شود.

(ج) بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، بایستی ماهیتاً نهادی انتفاعی و با هدف کسب سود اقتصادی باشند تا بتوانند خدمات اقتصادی ارائه کنند.

(د) فرایند خلق شبه‌پول یا خلق اعتبار، مشابه چاپ پول است.

(ه) هر بانکی که سپرده‌های بیشتری از مردم نزد خود داشته باشد، بدهکارتر می‌شود و در نتیجه قوی‌تر نیز هست.

(و) بانک می‌تواند به هر تعداد و به هر میزان که بخواهد وام دهد، زیرا پول از گردش درون بانک خارج نمی‌شود.

(۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۱

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(الف) درست.

(ب) نادرست (اصل فناوری اجتماعی همانند وام دهی و تأمین اعتبار، امکان خوبی برای رونق اقتصادی بشر بود، اما همانند هر نوآوری دیگر از سوی عده‌ای مورد استفاده‌ی ظالمانه قرار گرفت اما این مطلب دلیلی بر ردّ خود آن نیست.)

(ج) نادرست (بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، بایستی ماهیتاً نهادی غیرانتفاعی و صرفاً با هدف ارائه خدمات به فعالان اقتصادی باشند.)

(د) نادرست (فرایند خلق پول و شبه‌پول شبیه هم نیست.)

(ه) درست

(و) درست

۴۰- کدام گزینه بیانگر درآمدزایی بانک‌ها از طریق غیرمستقیم است؟

(۱) واسطه‌گری در عرصه تولید و اقتصاد کشور

(۲) سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی و عمرانی

(۳) تنزیل اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی

(۴) اعطای تسهیلات مالی به اشخاص در چارچوب عقود اسلامی مجاز

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها علاوه بر درآمدزایی از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولید و عمرانی تحت یازده عقد اسلامی مجاز می‌توانند به اشخاص تسهیلات مالی اعطا کنند و از این طریق به طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت کنند.

۴۱- کدام عبارت بیانگر سفته است؟

- ۱) از جمله‌ی اسناد اعتباری دیداری است که در معاملات بازرگانی مورداستفاده قرار می‌گیرد و زمان بازپرداخت آن یک سال یا کم‌تر است.
- ۲) یکی از اوراق اعتباری کوتاه‌مدت است که زمان بازپرداخت آن کم‌تر از یک سال است و سقف خاصی برای تعهد کردن دارد.
- ۳) ورق اعتباری کوتاه‌مدتی است که بانک‌ها در مقابل اعطای وام از وام‌گیرنده درخواست می‌کنند و حداکثر برای تعهد یک‌صد هزار ریال دارای اعتبار است.
- ۴) سند اعتباری کوتاه‌مدتی که براساس آن بدهکار متعهد می‌شود مبلغ معینی را در زمان مشخص به طلبکار پرداخت کند.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سفته سندی است که به موجب آن بدهکار متعهد می‌شود مبلغ معینی را در زمان مشخص به طلبکار پرداخت کند. سفته جزء اسناد اعتباری کوتاه‌مدت است و زمان بازپرداخت آن یک سال یا کم‌تر است.

۴۲- در هیچ جای دنیا اجازه ..... به بانک‌ها داده نمی‌شود. بانک‌ها فقط با مجوز ..... تأسیس می‌شوند و تمام ..... آنها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

- ۱) فعالیت غیرانتفاعی - بانک مرکزی - فعالیت‌های پولی و مالی
- ۲) فعالیت آزاد غیرانتفاعی - دولت - فعالیت‌های پولی و بانکی
- ۳) فعالیت آزاد انتفاعی - بانک مرکزی - فعالیت‌های پولی و بانکی
- ۴) فعالیت انتفاعی - دولت - فعالیت‌های پولی و مالی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری، باید ماهیتاً نهادی غیرانتفاعی و صرفاً با هدف ارائه خدمات به فعالان اقتصادی باشند. در هیچ جای دنیا اجازه فعالیت آزاد انتفاعی به بانک‌ها داده نمی‌شود. بانک‌ها فقط با مجوز بانک مرکزی تأسیس می‌شوند و تمام فعالیت‌های پولی و بانکی آنها باید تحت کنترل و نظارت شدید باشد.

۴۳- در رابطه با فعالیت‌های مختلف بانک‌ها، کدام مورد درست نیست؟

- ۱) خرید و فروش ارز و اوراق بهادار و اشیای قیمتی مشتریان
- ۲) تجهیز و توزیع اعتبارات و اعطای وام
- ۳) پرداخت بدهی مشتریان در صورت درخواست آنها
- ۴) نقل و انتقال وجوه در داخل کشور

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از جمله فعالیت‌های مهم بانک‌ها، قبول امانات و نگهداری سهام و اوراق بهادار و اشیای قیمتی مشتریان است.

۴۴- با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم‌کم مؤسسات مالی روی کار آمدند. کار اصلی این‌گونه مؤسسات چه بود؟

- ۱) حفظ و تأمین امنیت پول - آسان‌سازی نقل و انتقال پول از شهری به شهر دیگر
- ۲) اعطای وام و تأمین اعتبار - نقل و انتقال وجوه مشتریان
- ۳) آسان کردن فعالیت‌های تجاری - خلق شبه پول یا خلق اعتبار
- ۴) چاپ و انتشار اوراق بانکی - کمک به رونق تولید و اشتغال

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم‌کم مؤسسات مالی روی کار آمدند که کار اصلی آن‌ها حفظ و تأمین امنیت پول و آسان‌سازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر بود.

۴۵- بانک‌ها از کدام طریق به طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها مشارکت می‌کنند؟

- ۱) انجام طرح‌های تولیدی و عمرانی مشخص
- ۲) اعطای اعتبارات بلندمدت به تولیدکنندگان کالاهای اساسی
- ۳) فعالیت در عرصه تولید کشور کسب سود
- ۴) اعطای تسهیلات مالی به اشخاص در چارچوب یازده عقد اسلامی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها درآمد خود را از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب می‌کنند. علاوه بر این، تحت یازده عقد اسلامی مجاز نیز می‌توانند به اشخاص تسهیلات مالی اعطا کنند و از این طریق به طور غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها مشارکت جویند.

۴۶- کدام نوع بانک می‌تواند شرکت‌ها و واحدهای تولیدی تأسیس کند؟

- ۱) تخصصی
- ۲) سرمایه‌گذاری
- ۳) توسعه‌ای
- ۴) تجاری

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بانک سرمایه‌گذاری، واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه تولید است. هم‌چنین می‌تواند شرکت‌ها و واحدهای تولیدی تأسیس کند.

۴۷- قانون ..... از سال ۱۳۶۳ به اجرا درآمد و براساس آن یکی از راه‌های کسب درآمد بانک‌ها ..... است.

- ۱) بانکداری بدون ربا - اعطای تسهیلات مالی به طور مستقیم به تولیدکنندگان به دستور بانک مرکزی
- ۲) عملیات بانکی بدون ربا - سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی
- ۳) عملیات بانکی بدون ربا - واسطه‌گری در عرصه تولید و اقتصاد کشور
- ۴) بانکداری بدون ربا - مشارکت مستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها در چارچوب عقود اسلامی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. براساس فقه اسلامی، هر نوع دریافت پول اضافی از وام گیرنده، ربا تلقی می‌شود و حرام است. بر این اساس، قانون عملیات بانکی بدون ربا تصویب شد و از سال ۱۳۶۳ به اجرا درآمد. طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا، یکی از طرق کسب درآمد بانک‌ها، سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی است.

۴۸- چنانچه طلبکار قبل از زمان سررسید سفته به پول آن نیاز پیدا کند، کدام اقدام را می‌تواند انجام دهد؟

- ۱) طلب خود را به بانک انتقال دهد و اصل مبلغ را دریافت کند.
- ۲) براساس قانون تا زمان سررسید حق دریافت پول خود را ندارد.
- ۳) آنرا پشت‌نویسی کند و با دریافت مبلغ کم‌تری، طلب خود را به دیگری منتقل کند.
- ۴) از طریق قانونی اقدام کند و طلب خود را از بدهکار دریافت کند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در صورتی که طلبکار قبل از زمان سررسید سفته به پول آن نیاز پیدا کند، می‌تواند سفته را پشت‌نویسی کند و با دریافت مبلغ کم‌تری، طلب خود را به دیگری انتقال دهد.

۴۹- زمان بازپرداخت «اوراق مشارکت» کدام است؟

- ۱) اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد.
- ۲) یک سال یا کم‌تر از یک سال است.
- ۳) معمولاً یک سال طول می‌کشد.
- ۴) یک سال یا بیش‌تر از یک سال است.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اوراق مشارکت جزء اسناد اعتباری بلندمدت است و زمان بازپرداخت آن‌ها اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد.

۵۰- به کدام دلیل به «چک یا پول تحریری» سند اعتباری «دیداری» گفته می‌شود؟

- ۱) چون فرد باید نام گیرنده‌ی وجه را بر روی آن درج کند.
- ۲) زیرا به محض رؤیت بانک و بدون اطلاع قبلی قابل پرداخت است.
- ۳) چون این سند همانند پول نقد در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- ۴) زیرا قابل انتقال است و صاحب آن می‌تواند قبل از زمان سررسید، آنرا به دیگران منتقل کند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اسناد اعتباری دیداری (چک یا پول تحریری) به محض رؤیت بانک و بدون اطلاع قبلی قابل پرداخت است؛ به همین دلیل به آن‌ها اسناد دیداری گفته می‌شود.

۵۱- با رونق گرفتن تجارت در جوامع بشری به ویژه ابتدا در تمدن اسلامی: قرن ..... هجری و سپس در اروپا در قرون ..... میلادی روی کار آمدند که کار اصلی آنها ..... بود.

- ۱) دوم تا ششم - شانزدهم و هفدهم - اعطای تسهیلات اعتباری به تجار
- ۲) سوم تا هشتم - چهاردهم و پانزدهم - حفظ و تأمین امنیت پول تجار
- ۳) دوم تا ششم - چهاردهم و پانزدهم - اعطای تسهیلات اعتباری به تجار
- ۴) سوم تا هشتم - شانزدهم و هفدهم - حفظ و تأمین امنیت پول تجار

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با رونق گرفتن تجارت در جوامع بشری، به ویژه ابتدا در تمدن اسلامی قرن سوم تا هشتم هجری و سپس در اروپا در قرون شانزدهم و هفدهم میلادی روی کار آمدند که کار اصلی آنها حفظ و تأمین امنیت پول تجار بود.

۵۲- مطالب زیر به ترتیب مربوط به کدام «قراردادهای مجاز اسلامی» است؟

- الف) قراردادی که در آن یکی از طرفین قرارداد مقدار معینی از مال خود را در زمان حال به دیگری واگذار می‌کند.
  - ب) طبق این قرارداد، در نهایت، سود حال از سرمایه، بین باک و طرف دیگر قرارداد تقسیم می‌شود.
  - ج) طبق این قرارداد، کارفرما تعهد می‌کند در قبال عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.
  - د) طبق این قرارداد، بانکها می‌توانند، اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای بازرگانی و خدماتی را «تنزیل» کنند.
- ۱) الف) جعاله ب) مناقصه ج) مشارکت حقوقی د) مزایده
  - ۲) الف) مضاربه ب) مشارکت حقوقی ج) خرید دین د) مرابحه
  - ۳) الف) قرض الحسنه ب) مضاربه ج) جعاله د) خرید دین
  - ۴) الف) مشارکت مدنی ب) قرض الحسنه ج) اجاره به شرط تملیک د) معاملات سلف

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) قرض الحسنه: قراردادی است که در آن یکی از طرفین قرارداد در این جا «بانک» مقدار معینی از مال خود را در زمان حال به دیگری «در این جا مشتری بانک» واگذار می‌کند. در مقابل، قرض‌گیرنده متعهد می‌شود که عین مال یا قیمت آنرا در زمان معین بازپس دهد.

ب) مضاربه: قراردادی است که به موجب آن، بانک سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد. در نهایت، سود و سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود.

ج) جعاله: طبق قرارداد، کارفرما تعهد می‌کند در برابر عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.

د) خرید دین: طبق این قرارداد، بانکها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را «تنزیل» کنند.

۵۳- هر بانکی که ..... بیشتر از مردم داشته باشد، ..... می‌شود و در نتیجه ..... نیز هست، این مفهوم ..... بانکها است.

- (۱) اعتبار - بزرگتر - قوی‌تر - اعتماد
(۲) اعتماد - طلبکارتر - بزرگتر - اعتبار
(۳) سپرده - طلبکارتر - بزرگتر - اعتبار
(۴) سپرده - بدهکارتر - قوی‌تر - اعتبار

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بانکها مانند معتمدان بازار هستند. بین معتمدان بازار کسی که مردم به او بیشتر اعتماد دارند، بیشتر به وی قرض می‌دهند.

۵۴- تعریف کدام یک از عقود اسلامی درست است؟

الف: مضاربه: بانک، سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد و در نهایت، سود سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود.

ب) مساقات: قرار داری است که بانک باغی را برای مدت معین در اختیار دیگری قرار می‌دهد تا کار نگهداری از باغ و برداشت را انجام دهد.

پ) جعاله: طبق قرارداد، کارفرما تعهد می‌کند در برابر عمل مشخص کارگزار یا عامل اجرت معینی به او بپردازد.

ت) خرید دین: قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی (از جمله بانک) سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل دین یا مضاع به منظور ایجاد سود در هم می‌آمیزند.

ث) معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی آینده بنگاه‌ها را پیش‌خرید می‌کند.

- (۱) ب، پ، ث (۲) الف، ب، ت (۳) ب، ت، ث (۴) الف، پ، ث

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۵۵- به کدام دلایل زیر مدیران مؤسسات پولی تصمیم گرفتند، قسمت‌هایی از پول‌های صندوق را بکار گیرند؟

الف) اغلب صاحبان پول‌ها، تمامی پول را خارج نمی‌کنند.

ب) بابت راه انداختن امورات مردم

پ) هم‌زمان که عده‌ای پول خود را دریافت می‌کردند، عده‌ای نیز پول خود را واریز می‌کردند.

- (۱) الف، ب (۲) الف، پ (۳) ب، پ (۴) الف، ب، پ

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.